

אם בישראל

דברי חיזוק לאם היהודייה

חינוך הבנים - ג

תורת אמו

"שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמן"

האב במשך רוב שעות היום טרוד בתורתו או בעבודתו, ואינו נמצא עם בניו ובנותיו. האם, לעומתו, מצויה בבית בקרבת ילדיה. כל חינוכם ותורתם – ממנה, ועליה מוטל להשגיח עליהם ולעקוב אחר הנהגתם. עליה מוטל לספר להם סיפורי יראת ד' מאבותינו ומאמותינו הקדושים, סיפורי גן עדן וגיהנום, ושכר עולם הבא. הדיבורים הללו נחקקים בליבם לדורות.

ועל כך אמר שלמה המלך "אל תטוש תורת אמן", לעולם תהי דבוק בתורתה של אם. אלו היסודות המושרשים בך מקטנותך, ואיתם תצעד לאורך כל ימך.

(הרב לוגאסי / בת יהודית)

האם אינה צריכה לחשוש פן תלאה את הילד בדבריה. הילד צמא למילים חדשות, להוט להקשיב לסיפורים. אפילו אם תחזור האם על אותו סיפור עשר פעמים – לא ישתעמם. אדרבה, הוא ישמח מדי פעם ביודעו את המשך הסיפור, והדברים ייחרתו בזכרונו ויפרו את מחשבתו.

על ידי הסיפורים האלה עשויה האם גם לפתח ולעצב את אופיו הרוחני והמוסרי של הילד. היא תספר לו מה מותר ומה אסור לו לאדם לעשות (בתנאי שהנושא אינו חורג ממסגרת סביבתו והבנתו של הילד), היא תתאר לפניו מידות טובות ורעות, תצביע על הבדלי אופי ועל תגובותיהם השונות של בני אדם שונים, ותכנה כל מידה בשמה הנכון.

(הרב שמשון רפאל הירש / אבני חינוך)

חינוך למצוות

היסוד הראשון בחינוך יהודי טהור – לדעת שכל מילה של תורה מחדירה בילד קדושה ומחוללת בו מהפך של ממש!

כאשר ילד אומר "תורה ציווה לנו משה", על אף שהוא אינו מבין דבר, המילים חודרות לתוכו ומשפיעות קדושה לנשמתו. הרי כבר נאמר: "הלוא כה דברי כאש נאום ד'", המצוות הינן כאש, ולא סתם אש, אלא אש אלוקית, אש להבה של קדושה. לכל מילה של תורה, לכל קיום מצווה ממצוות התורה (שופר, לולב וכדומה), יש השפעה פנימית על האדם

(הרב פינקוס / אוהל מרים)

כיצד מכינים את הילד לחיים של עבודת ד', וכיצד אפשר לעורר אותו לקראת תכלית זו משחר ילדותו?

התשובה לזה: בדיוק כמו שמלמדים אותו ללכת ברגליו! שהרי האב לא ידגים לפניו בנו את פרטי ההליכה ולא ינאם לפניו על ערכה הרב של ההליכה ברגלים, אלא ילמד את ההליכה על ידי הליכה! באותה שיטה ילמד אותו האב גם את כל המידות הטובות ואת כל המצוות – על ידי עשייתן, ורק על ידי עשייתן.

(הרב שמשון רפאל הירש / אבני חינוך)

כוחה של אם

האישה היא ברכה, היא ברכת הבית!

רק האישה העברייה, האם העברייה, מסוגלת לחנך ולגדל ילדים לתורה וליראת שמים. רק היא יכולה להצית בנשמתם אש קודש, שלהבת של קדושה ומסירות למען דרך התורה. קשה היא עבודת החינוך וממושכת, אבל מה מבורכים פירותיה – בנים ובנות שקיבלו השפעה והדרכה לכל חייהם, ובחרו בדרך העולה לבית קל.

(שרה שנייר / אם בישראל)

כאשר שאלו את הגרא"מ שך זצ"ל: "כיצד זוכים לילדים גדולים בישראל?"

ענה ואמר: "לילדים גדולים זוכים על ידי אמה גדולה!"

(רבן של ישראל)

"היום, לאחר שבית המקדש חרב, כל בית ישראל בית מקדש הוא. על הכהנים מוטלת הייתה החובה לשמור את קדושת בית המקדש, היום נמסר תפקיד זה לידכן. אתן יוצאות היום לעולם החיים להקים מקדשים.

לפני שהכהן הגדול נכנס לעבודת הקודש שאלוהו: "שמא יש שמץ פסול בליבך או שמא שכחת או לא למדת?"

אתן, בנות, יוצאות אל העולם הגדול, תפקידכן יהיה לנטוע את הנטיעה הקדושה בנשמות הילדים הטהורים והתמימים. עליכן יהיה לקדש נשמות אלה לאדם – ישראל.

זכורנה, גורל הדור הצעיר, גורל ישראל סבא, גורל כל העם היהודי, בידכן הוא. מה עצום יהיה פשעכן אם אין לבכן מלא רוח טהורה על כל גדותיו, אם אינו מסור כולו לרעיונו הקדוש..."

(דברי הרב ז"ל אורליאן לבנות בית יעקב בעת בחינה, מובא בצוואת שרה שנייר)

מזון רוחני

לו יצויר, שכשתינוק בוכה באמצע הלילה, ויש צורך להאכילו דייסה, יחליט האב לתת לבנו שוקולד או סוכרייה, העיקר שיהיה שקט... כל אחד מבין שהחוסר במזון בריא לתינוק, יתן בו את אותותיו כשיגיע לבגרות.

כך גם בעניין חינוכו של הילד – הזנתו במזון הרוחני. לדוגמא: כשמגיע "בין הזמנים", זמן שבו הבן סובל ממחסור ב'מזון' רוחני, במקום 'להזין' אותו בדף גמרא, משנה, או פסוק מהחומש, שולח אותו אביו לטיול או לרכיבה על אופניו... משום שאין לאב סבלנות לשבת עם בנו וללמוד איתו. על האב לדעת שכשם שיום ללא מזון ושתייה מסוכן לילד עד כדי פיקוח נפש, כך מסוכנת ההפסקה מתורה, ולכן יש לדאוג שבשום פנים ואופן לא יעבור על הילד יום ללא לימוד תורה ותפילה.

(הרב פינקוס / אוהל מרים)